ఆదివారం పొద్దున్న కాఫీ తాగుతూ వార్తాపత్రికలో వార్తలు నములుతున్నాను.

పట్నపు పొలిమేరల్లో బందిపోటు దొంగలు ఇళ్ళు దోచుకుంటున్నారన్న వార్త, ఆ విషయంలో తగు చర్య తీసుకొంటున్నామని, కనక ధైర్యంగా ఉండమని రక్షక సిబ్బంది చేసిన ప్రకటన ప్రముఖంగా కనిపించాయి.

ఊరు చివర దిక్కుమొక్కు ఉండదు. కొత్తగా ఇళ్ళు కట్టుకోదలుచుకొన్నవాళ్ళకి అక్కడగాని స్థలాలు దొరకవు.

మా పెద్దలిచ్చిన ఇల్లు ఊరుకి మధ్యగా ఉంది కనక దొంగల భయంలేదని నాకు ధైర్యం.

దీపావళి కథలపోటీలో రు 650/- బహుమతి పొందిన కథ

ఛిన్నరూపాలు

నాకు దొంగతనానికి గురైనవాళ్ళంటే జాలి జడ్జీలు దొంగలకి కఠిన శిక్షలు వెయ్యాలని నా అభిప్రాయం పేజీ తిప్పాను. "ఓట్లియ్యకపోతే మీ వాడనంతటిని మసి చేస్తాం, నుసి చేస్తాం" అని అధికార పక్షం బెదిరించి, కొంత ప్రత్యక్షంగా జరిపి చూపించి, హరిజనుల ఓట్లు సంపాదించిందని ప్రతిపక్షాలు ఆరోపించాయి. "ప్రతిపక్షాలు అధికారంలో ఉన్న చోట అవి మాత్రం ఇటువంటి వాగ్దానాలు చెయ్యలేదా? చెల్లించుకోలేదా?" అని ముఖ్యమంత్రి బెదిరింపుల్ని వాగ్దానాలుగా చమత్కరించి ప్రశ్నించారు. అన్న వార్త చదివాను రాజకీయాలలో హరిజనుల ఓట్లు దోచుకోవటం పరిపాటి హరిజనుల పట్ల నాకు జాలి ఉంది రాజకీయాలింత హీనస్థితికి దిగజారకుండా ఉంటే బావుండును.

ఇంట్లో గిన్నెల శబ్దాలు అవుతున్నాయి. అంటే నూకాలమ్మ పనిలోకి వచ్చిందని అర్థం మా ఆవిడ వరలక్ష్మి, వినటానికిష్టపడే వార్తాప్రసార కేంద్రం నూకాలమ్మ. నూకాలమ్మ వచ్చి ముగ్గుపెట్టటానికి నీళ్ల బకెట్టుతో, చీపురుతో నేను కూర్చున్న వీధి అరుగుమీదకి దండెత్తలేదంటే ఇవాళ ఏదో గట్టి వార్తే తెచ్చి ఉంటుంది.

నూకాలమ్మ బదులు వరలక్ష్మి వచ్చింది. వస్తూనే,

"ఇది విన్నార్రా?" అని అడిగింది ఉపోద్ఘాతంగా.

"నూకాలమ్మ నాకు చెప్పందే" అన్నాను పత్రిక మడిచి ఖాళీ అయిన కాఫీ గ్లాసు వరలక్ష్మి చేతికందిస్తూ. నేను ఖాళీ కాఫీ గ్లాసు చేతికందిస్తే మామూలుగా అయితే, "అక్కడుంచకూడదా నూకాలమ్మ తీస్తుంది!" అంటుంది ఇవాళ మాట్లాడకుండా అందుకొని,

"సుభద్రా వాళ్ళిళ్ళు దోచుకున్నారుట" అంది

"ఎప్పుడు?"

"రాత్రి"

"వాళ్ళు ఊళ్లో లేరా?"

"ఉన్నారు."

"సినిమాకి వెళ్లారా?"

"లేదు"

"హోటలుకు వెళ్ళినప్పుడా?"

"శనివారపు ఫలహారం నిన్న ఇంట్లోనే చేసారట"

సుభద్ర ఆమె భర్త సుబ్బారావు శనివారాల రాత్రులు అన్నం తినరు. హోటలుకు వెళ్ళి మసాలదోసెల్లాంటి ఫలహారాలు చేస్తారు. ఆ నోరులేని వెంకటేశ్వర్లు అవి తనే తిన్నట్టుగా సంతోషిస్తాడనుకొంటాను

"ఇంతకూ మరి దొంగలు ఇంట్లోకి ఎల్లా ప్రవేశించారట?" వరలక్ష్మి అప్పుడు చెప్పింది నూకాలమ్మ చెప్పగా తను విన్న వైనం.

రాత్రి పదకొండు గంటలప్పుడు తలుపుకొట్టిన చప్పుడు విని లేచిందట సుభద్ర. శనివారాల రాత్రిళ్ళు ఎప్పుడైనా పై ఊళ్లో ఉన్న కొడుకు రఘు, కోడలు సీత వస్తూ ఉంటారుట. వా[illegible] అయివుంటారని సుభద్ర ధైర్యంగా తలుపు తెరిచిందట. ఆ వెంటనే నలుగురు లోపలికి తోసుకు వచ్చారట. ఒకడు తలుపు గడియ పెట్టాడుట. మరొకడు కత్తి ఝళిపిస్తూ, "అరిస్తే పొడిచేస్తాను" అని సుభద్రని బెదిరించాడట. ఈ గొడవకి సుబ్బారావు గారు లేచి వచ్చేసరికి "బుద్ధిగా చెప్పినట్లు చెయ్యమని లేకపోతే మీ ఆడదాని ప్రాణం ఆ పైన నీ ప్రాణం తీస్తాం" అని బెదిరించారుట

ఆ విధంగా ఇద్దరిని భయపెడ్తూ బీరువాలు పెట్టెలు తెరిపించి, డబ్బు, నగలు, వెండి సామానులు, పట్టుచీరలు మూటగట్టారుట. అందులో రఘు పెళ్ళి సామానులు అన్నీ ఉన్నాయిట. వెళ్తూ వెళ్తూ సుభద్ర మెళ్ళో గొలుసులు, మంగళసూత్రాలతో పాటు నిలువు దోపిడి చేసారుట, చెవులకున్న దుద్దుల్లో ఒకదాని శీల రాకపోతే బలవంతంగా చెవి తెంపి తీసుకుపోయారుట. అంత కథ చెప్పి,

"ఒకసారి వెళ్ళి చూసి రండి" అంది వరలక్ష్మి

"వెళ్ళమంటావా?" అని అడిగాను

"వద్దంటే మానేసేటట్టు. అయినా సుభద్ర చెవి తెగిందంటే మీకు చీమ కుట్టినట్టయినా లేదా!" అని ఆశ్చర్యం ప్రకటించింది.

సుభద్రని పలకరించి వచ్చే అవకాశం కోసం నేను ఎదురు చూస్తూ ఉంటానని అనుమానించేది వరలక్ష్మి మాకు పెళ్ళయిన కొత్తలో, అంటే ముప్పై ఏళ్ల క్రితం.

ఇప్పుడు నేను, తను, సుభద్ర యాభయ్యోపడుల్లో అడుగుపెట్టాక అలవాటుగా ఎత్తి పొడస్తూ ఉంటుంది, ఎప్పుడైనా

నాకు సుభద్రకి ముప్పైయేళ్ల క్రితం విడిగా పెళ్లిళ్లయ్యాయి. ముప్పయి అయిదేళ్ల క్రితం సుభద్రని నాకిచ్చి చేయాలని ఇటువాళ్ళు అటువాళ్ళు అనుకొనేవారు. ముప్పయి అయిదేళ్ల క్రితంకి మధ్య కాలంలో నేను చెడ్డ పేరు సంపాదించుకొన్నాను. నేను సిగరెట్టు కాలుస్తానని చాలామందికి తెల్సింది. ఆడపిల్లల్ని అల్లరిపెడ్తానన్న ప్రఖ్యాతి వచ్చింది అన్నింటికి మించి ఏ డాక్టర్నో, ఇంజినీర్నో అవుతానని వాళ్ళు అనుకొంటే కేవలం లెక్చరర్ని అయి వూరుకొన్నాను అందుకని సుభద్ర తల్లిదండ్రులు తమ ఏకైక సంతానం అయిన సుభద్రని ఇంజినీరైన సుబ్బారావుకిచ్చి పెళ్లి చేసారు. సుభద్ర ఏ పేచీ పెట్టకుండా చేసుకొంది అందుచేత సుభద్ర నన్ను ఒకప్పుడు ప్రేమించింది అని కాని అభిమానించింది అని కాని చెప్పుకోడానికి దాఖలాలు లేవు నాకు

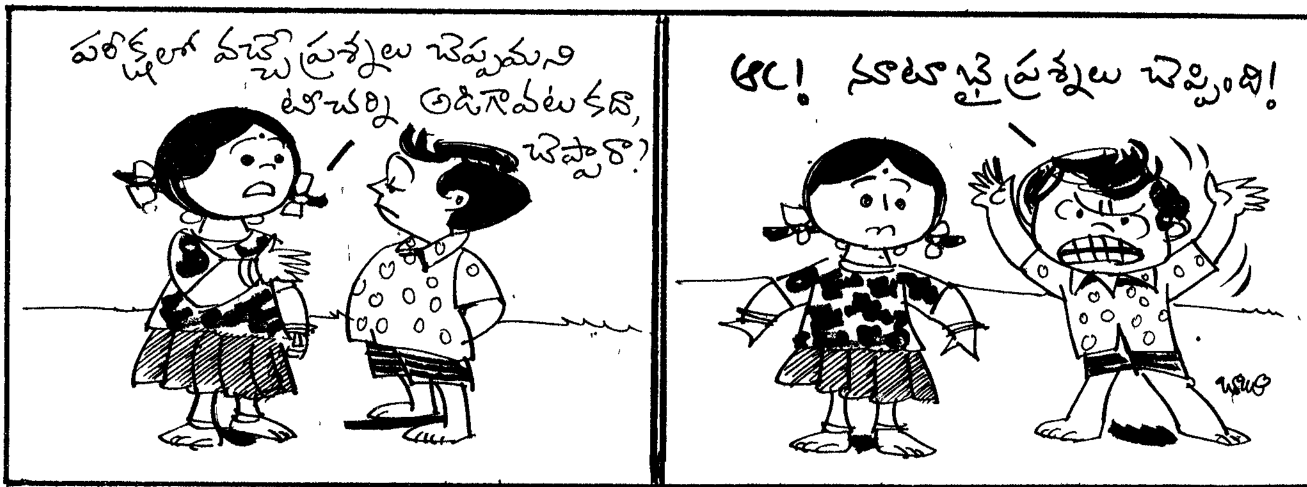

రోమియో పేరు రావటానికి కారణభూతురాలైన మా పక్కింటి వరలక్ష్మి, మా ఇంటి మహాలక్ష్మి అయింది ఒకే పేట వారమైన మా ముగ్గురికి ఒకరితో ఒకరికి బాగానేస్నేహం ఉండేది

ఈ ముప్పై ఏళ్లలోను సుబ్బారావు ఈ ఊళ్లోనే ఉద్యోగం సంపాదించి, అత్తవారింట్లో స్థిరపడ్డాడు. సుబ్బారావు మంచివాడు, దైవభీతి కలవాడు అన్న పేరు సంపాదించుకొంటే, నేను మొండివాడు, నాస్తికుడు అన్న పేరు సంపాదించుకొన్నాను. మా పై తరం వెళ్లిపోయింది. మేమే పెద్దలం ఇప్పుడు మా కుటుంబాలకి

వరలక్ష్మి తమాషా అయిన మనిషి. మా పెళ్లయిన మొదటి నుంచి సుభద్రని అక్కయ్యా! అని పిలవకపోయినా సుబ్బారావుని బావగారు అంటూ వ్యవహరించేది. మా పెళ్లయ్యేనాటికి నాకు సుభద్ర మీద పిసరంతైనా అభిమానం మిగిలి ఉంటుందని అనుమానిస్తే సుబ్బారావుని అన్నయ్యగారు అని వ్యవహరించి జాగ్రత్తపడేది. ఆ మాటకొస్తే నన్ను పెళ్లి చేసుకొనేదికాదు.

అయితే సుభద్ర పెళ్లాడటానికి పనికిరాడని వదిలేసిన నన్ను తను పెళ్లి చేసుకోవటం వల్ల సుభద్రకి తను లోకువేమోనన్న శంక వరలక్ష్మికి ఉంది అందుకని తను సుభద్ర గురించి నాతో, "మీ సుభద్ర" అని వ్యవహరించినప్పుడల్లా సుభద్ర పట్ల నాకు ప్రేమగాని, గొప్ప అభిప్రాయంగాని లేవని నేను కోరుకొన్నది, పెళ్లాడింది వరలక్ష్మినేనని ఎన్నిసార్లు, అవసరం అయితే అన్నిసార్లు వరలక్ష్మికి చెప్పి ఆమె ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఎగదోయటమే ఆమె నా నుంచి ఆశించేదని నాకు త్వరగానే అర్థమైపోయింది.

"సుభద్ర కట్టుకున్న చీరె బావుంది కదూ!"

"ఆ చీర తనకంటే నీ వంటికే ఎక్కువ నప్పుతుంది. కాని నువ్వు కట్టుకున్న చీర, ఆ చీరకంటే బావుంది నా కళ్లకి."

"ఆ చీర కొనమని అడగనులెండి" అంటుంది వరలక్ష్మి నా పథకం పోల్చుకున్నట్టు. తను ఆశించింది నేను చీర కొనటం కాదు. సుభద్ర కంటే తనే మిన్న అని నేను అనటం. వరలక్ష్మి వెర్రిది. నాకు ఏ ద్రాక్షలు పులుపో, ఏవి తీపో అర్థం చేసుకోదు.

భిన్న రూపాలు

సుభద్రా సుబ్బారావులు ఆర్నెల్లకోసారి సత్యనారాయణవ్రతం చేసుకొని పిలుస్తూ ఉంటారు. "అంతకుముందు ఎన్నోసార్లు విన్న ఆ వ్రత కథలు, ఆ తరువాత ఏం జరుగుతుందో అన్న ఉత్కంఠతతో నేను వినలేను వినకపోతే సత్యనారాయణకి కోపం వస్తుంది. కనక రాను" అంటాను వరలక్ష్మితో

"మనం ఎల్లాగూ చేసుకోం కనీసం ఇంకోళ్ళు చేసుకొంటున్నప్పుడు వెళ్లడానికేం రండి" అని పట్టుపడుతుంది వరలక్ష్మి. నేను వెళ్తాను.

"ఎంతైనా ఓల్డ్ ఫ్లేమ్ కదా!" అంటుంది వరలక్ష్మి

వ్రతాలు, చేసుకొనేవారికి, చేయించే వారికి లాభసాటి. వెళ్లటం వరలక్ష్మిలాంటి వారికి చెలగాటం. నాకు ప్రాణసంకటం. సుభద్ర ఇంట్లో నేను అనాలోచితంగా అన్న మాటో, చేసిన పనో తరువాత నన్ను దెప్పి పొడవడానికి వరలక్ష్మి వాడుకొంటుంది. నన్ను ఆ విధంగా ఇరుకున పెట్టి, తన కార్యాలేమైనా ఉంటే సాధించుకొంటుంది.

ప్రపంచంలో ఇతర్ల చేత వారి కిష్టంలేని పని నయాన్న చేయించలేమని భయాన్న మాత్రమే చేయించగలమని వరలక్ష్మి నమ్మే సూత్రం. భయాన్న చేయించుకోడానికి తనకి నేను తప్ప ఎవరున్నారు. అందుకే చేస్తాను.

వరలక్ష్మికి సుభద్రతో పోటీ ఉన్నా, ఆమె కొడుకు రఘు అంటే విపరీతమైన ప్రేముండటానికి కారణం మాకు పిల్లలు లేకపోవటమే! రఘు పెళ్లి సీతతో సంభవం అవటానికి రఘు కోరగ, నడుం కట్టి వరలక్ష్మి శ్రమించింది. రఘు సీత పరస్పరం ప్రేమించుకొన్నారు. కాని అంతస్థులు అడ్డుపడ్డాయి రఘు ఒక పెద్ద ఇంజనీరు కొడుకు కావటమే కాక తను స్వయంగా ఇంజనీరు. సీత నాతోటి లెక్చరర్ నరసింహం కూతురవటమే కాక అతని ఆడ సంతానంలో మధ్యది. మొదటి ఆడపిల్ల పెళ్లి శక్తికి మించి ఖర్చుపెట్టి కొంత చితికాడు నరసింహం. సీతకి కాస్త అడంబరంగా పెళ్లి చేస్తే మూడో పిల్లకి గుళ్లో దండల మార్పిడి పెళ్లి చెయ్యగలుగుతాడు. కాస్త పొదుపుగా సీత పెళ్లి చేస్తే రెండు పెళ్లిళ్లు సమంగా చెయ్యగలుగుతాడు.

"ఏం చూసావ్ సీతలో! అందము, చదువు అయితే అంతకంటే చదువుకొన్న అందమైన అమ్మాయిని చూస్తాం. సీతనుచేసుకొంటే మన అచ్చుట్లు ముచ్చట్లు అబో ..." రఘు, సుభద్ర ఏమందో చెప్తూ, నా ఎదుట మాట పూర్తిచెయ్యటానికి జంకాడు. వరలక్ష్మి "ఫరవాలేదు చెప్పు" అని వత్తిడి చేసి చెప్పించింది

"ఆ బోడి లెక్చరర్ ఏం తీర్చగలడు అంది అమ్మ" అని పూర్తిచేసాడు లెక్చరర్ని అయిన నా ఎదుట, వాళ్లమ్మ వాడిన విశేషణం నోరి జారి చెప్పినందుకు చింతిస్తూ సుభద్రకి లెక్చరర్లంటే ఘనమైన అభిప్రాయం ఉంటుందని నేను అనుకోలేదు. తన భర్త ఉద్యోగాన్ని బోడి ఉద్యోగం అని సుభద్ర అనటం వరలక్ష్మికి కోపమే తెప్పించిందో, తద్వారా నాకు సుభద్రకు మధ్య దూరం పెరుగుతుందని సంతోషించిందో నాకు తెలియదు.

రఘుకి తా వలచింది గుణాలకి సీత, రూపానికి రంభ అన్న నమ్మకం ఉంది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను ఆమెను వదులుకోడానికి సిద్ధంగా లేడు. "ఈ పెళ్లి జరగకపోతే పిచ్చివాడినై పోతాను" అని మాతో అన్నాడు.

"నేను మీ అమ్మతో మాట్లాడ్తాను" అని వరలక్ష్మి భరోసా ఇచ్చింది.

వరలక్ష్మి సుభద్ర ఇంటికి వెళ్లింది సుభద్రకి చాలా విధాల నచ్చ చెప్పింది. "పిల్ల బంగారుబొమ్మ. మీరు కాదనటానికి నాకు కారణం కనిపించదు. నువ్వు చెప్తే బావగారు కాదనరు సుభద్రా!"

'నాకున్నది ఒక్కడే కొడుకు. ఏ ముచ్చటా వైభవమూ లేకుండా' వాడి పెళ్లి జరగటం నాకిష్టంలేదు. నీకేం నువ్వెన్నన్నా చెప్తావ్! ఒక కొడుకుని కని ఉంటే తెలిసేది"

సుభద్ర, వరలక్ష్మి ఆయువుపట్టులో దెబ్బకొట్టింది. కార్యం సాధించదలుచుకొని వెళ్లిన వరలక్ష్మి ఆ అవమానాన్ని మింగి, "ఒక్కడే కొడుకు కనుకనే వాడు పిచ్చివాడై పోకూడదు" అంటూ ఒక

పెద్ద పిరికి మాత్ర వేసింది సుభద్రకి.

"తెచ్చుకొనేటప్పుడు కిందింటి పిల్లను తెచ్చుకొంటే అణిగి ఉంటుందంటారు. ఆలోచించు. కన్నకొడుకు కోసం నువ్వు నీ ఆశలు కొన్ని త్యాగం చెయ్యాలి. పిల్లల విషయంలో కన్నతల్లి త్యాగం చేయగలిగినట్టు ఈ ప్రపంచంమీద ఎవరూ త్యాగం చెయ్యలేరు. అది నా అనుభవంలోకి రాకపోయినా నేను చూస్తూ ఉన్న విషయం. నేను కూడా రఘు పెళ్ళి లోటుగా జరిగితే భరించలేను. పెళ్ళి ఏ లోటు లేకుండా జరిపించమని నరసింహం గారితో చెప్పమని మా వారితో చెప్తాను" అని నచ్చ చెప్పింది వరలక్ష్మి, సుభద్రకి.

సుభద్ర క్రమేపి మెత్తబడింది. తను బిగదీస్తే మా అంద చూసుకొని రఘు ఏ రిజిస్టరు పెళ్లో చేసుకొని ఎదురు తిరగవచ్చునని భయపడింది.

"మావాడు ఆ పిల్లే కావాలంటున్నాడు కదా అని దాన్ని అలుసుగా తీసుకొని ఆ నరసింహంగారు అన్నీ ఎగకొడ్తానంటే కుదరదు. కట్నాలు లాంఛనాలు అన్నీ సవ్యంగా జరిపించే బాధ్యత మీ ఆయనది"

సుభద్ర మాటలు వరలక్ష్మి నాకు చెప్పింది

"నరసింహం గారి దగ్గరేముందని ఇస్తాడుట!" అన్నాను.

"లేకపోతే ఎక్కడ్నుంచైనా తెచ్చి ఇవ్వమనండి. లేకపోతే ఈ పెళ్ళి జరగదు" అంది నిక్కచ్చిగా వరలక్ష్మి. ఆపైన నరసింహం దగ్గరకి రాయబారం పంపింది, నన్ను

"నాకు రఘులాంటి అల్లుడు రావటం సంతోషమే! కాని వాళ్ళకి ఏమేమి కోర్కెలున్నాయో అవి తీర్చగల తాహతు నాకుందో లేదో తెలుసుకోకుండా ముందుకు పోలేను" అన్నాడు నరసింహం.

సుభద్ర దగ్గరకి వరలక్ష్మి, నరసింహం దగ్గరకి నేను ఓ నేను ఓ వారం రోజులపాటు తిరిగి కొన్ని విషయాలలో అంగికారానికి వచ్చేలా చేసాం.

"పెళ్ళికి ముందు రోజు సాయంత్రం టిఫిన్ నుంచి, పెళ్ళి మర్నాడు బ్రేక్‌ఫాస్ట్ దాకా మగపెళ్ళి వారికి భోజనాలు ఏర్పాట్లు చేయాలి"

"అట్లాగే చేస్తాను"

"పిల్లవాడికి తాంబూలాలప్పుడు, ఎదురు సన్నాహం సమయంలోను, కన్యాధార సమయంలోను, గృహప్రవేశం సమయంలోను సూట్లు పెట్టాలి".

"ఆంధ్రాలో సూట్లు వేసుకొనే కాలమే లేదు కదా! లాగు చొక్కాలు పెడ్తాను"

"కుదరదు"

కన్యాధార అప్పుడు తాంబూలాలప్పుడు సూట్లు పెట్టేటట్టు మిగిలిన రెండు సమయాల్లోను కాస్త మంచి పాంటు గుడ్డలు, షర్టు, గుడ్డలు పెట్టేటట్టు రాజీ కుదిర్చాం.

"పెట్టే సూట్లు టెరివూల్‌వే పెట్టాలి. పైగా అవి పెళ్ళి టైముకి కుట్టించి ఇవ్వాలి."

'అంటే కుట్టు ఛార్జీలు కూడా నేనే

దీపావళి

దిపావళి ఇంకా రానే రాలేదు
ఔట్లు అసలు కొననే కొనలేదు
కాని ఔట్లు పేలాయి
ఎక్కడను కొంటున్నారు
సామాన్యుడి గుండెలలో
పేలినవి ఔట్లుకాదు డైనమైట్లు
మరి వినండి ఈ సామాన్యుడి
దిపావళి బాధల గాథ

చిన్నోడికి వైరు తిగెలు
పెద్దోడికి లక్ష్మి ఔట్లు
శ్రీమతికి స్పెషల్ పత్రికలు
కూతురికి కొత్త పరికిణిలు
సామాన్యుడి గుండెలో దడదడలు

జేబులు చిల్లు చేసె టపాసులతో
జారు జారు నూనెలతో
మెత్త మెత్తని ఎండితో
కరకర లాడె కారప్పూసలతో

లటరు 5 రూ మాత్రమె పాలతో
ప్యాకెటు 5 రూ మాత్రమె వరిమిసెల్లితో
కేజి 5 రూ మాత్రమె పంచదారతో
తియ్య తియ్యని సెమియాలతో

జ్వరుకు తినేస్తున్నారు తన నెలరోజుల కష్టాన్ని
రావట్లేదు చెవిలోకి ఔట్ల శబ్దాలు
వస్తున్నాయి గుర్తుకు తక్కిన రోజులు
నెల రోజుల కష్టాన్ని ఒక్క రోజులో
బూడిద చేశామన్న బాధతో
తరువాత జీతము ఎప్పుడొస్తుందా అన్న ఆశతో!

– పులవర్తి

భిన్న రూపాలు

పెట్టుకోవాలన్న మాట. సరే తప్పేదేముంది!కుట్టిస్తాను. కాని ఆవిడ రిసెప్షన్ అంటోందేమిటి?" అన్నాడు నరసింహం నాతో.

"ఏదో చిన్న వేడుక" అంది సుభద్రమ్మ వరలక్ష్మితో.

"వాళ్ళింట్లో గృహప్రవేశం అయిన సాయంత్రం చేసుకోమనండి" అన్నాడు నరసింహం. కాని చివరికి ఈ పెళ్ళి జరగదేమోనన్న భయంవల్ల పెళ్ళినాటి సాయంత్రం రిసెప్షన్ ఏర్పాటు చేయడానికి ఒప్పుకున్నాడు.

"ఆడబడచులు లేరు కనుక ఆ లాంఛనాలు లేవు"

"రక్షించారు"

"అందుకని అత్తగారికిచ్చే, లాంఛనాలే ఘనంగా ఉండాలి .అంటే నాకు పెట్టే చీరలన్నీ పట్టువై ఉండాలి"

"చీరలు?"

"తాంబూలాలప్పుడు అప్పగింతలప్పుడు ఎల్లాగూ పెడ్తారు. గృహప్రవేశం అప్పుడు వాళ్ల అమ్మాయితో పాటు నాకు పెట్టాలి "

"గృహప్రవేశానికి మా అమ్మాయికి సాధారణమైన చీర పెట్టినా ఈవిడకి పట్టు చీర పెట్టాలా!"

"వాళ్ల అమ్మాయికి మధుపర్కం తప్పించి అన్నీ పట్టు బట్టలే పెట్టాలి. అబ్బాయికి కూడా పట్టు తాపితాలు పెట్టాలి."

నరసింహం ఇవన్నీ ఒప్పుకొన్నాడు. వెండి బంగారాల సంభాషణలు ఆగిపోతూ కుంటుతూ నడుస్తూ ముందుకు సాగాయి. అమ్మాయికి పెట్టే నగలు అబ్బాయికి ఇచ్చే వెండి చెంబు కంచం, బంగారపు ఉంగరం ఏది ఎంతెంత బరువుండాలన్న విషయంలో భేదాభిప్రాయాలు వచ్చాయి.

"నేను ఇంతకన్నా తూగలేను. ఇంతకంటే పెడ్తే నేను నా భార్య మిగిలిన పిల్లలు వీధిలో నిలబడి ముష్టెత్తుకోవాలి" అంటూ చేతులు ఎత్తేసాడు నరసింహం

సీత మా ఇంటికి వచ్చి, "ఈ పెళ్ళి ఎల్లాగైనా జరిగేలా చూడండి మావయ్యగారూ?" అంటూ భోరున ఏడ్చింది

"ఈ పెళ్ళి ఎల్లాగైనా జరిగితీరాలన్న పట్టింపు రఘుకి ఉంటే అతని తల్లిదండ్రుల్ని సర్దుకోమని చెప్పచ్చు కదా!" అన్నాను.

సీత రఘుకి ఉత్తరం వ్రాసింది రఘు వచ్చాడు.

"ప్రతీ విషయం తెగేదాగా లాగటం నాకిష్టం లేదు. ఈ పెళ్ళి మీరు చెయ్యకపోతే నేనే చేసుకొంటాను" అంటూ రఘు చిందులు వేసాడు.

"నువ్వు చిన్నవాడివి. నీకు తెలియదూరుకో! మనం గట్టిగా నిలబడకపోతే వాళ్ళు అన్నీ ఎగగొడ్తారు. అఖరికి పెళ్ళివారికి ఓ పూట భోజనం కూడా సరిగా పెట్టరు. మనం అక్కర్లేదంటే ఆ డబ్బు కూడా ఆ మూడో పిల్ల పెళ్ళిలో ఖర్చు పెట్టి డాం డూం అని చేస్తారు." అంది సుభద్ర. సుభద్ర అన్నదాంట్లో యదార్థం ఉన్నట్లు వరలక్ష్మికి కూడా తోచింది. ఆ విధంగా సుభద్ర ఆలోచించటం ధర్మమే అనుకొన్నాను.

నాకు ఆ వెండి కంచాలు, ఉంగరం అక్కర్లేదు. ఆయన్ని ఇబ్బందిపెట్టకండి" అన్నాడు రఘు.

"అవి ఇవ్వకపోతే ఈ పెళ్ళి జరగదన్న బెదురు మనం పెట్టకపోతే - ఆయన రాల్చగలిగింది కూడా రాల్చడు. ఆయన ఇంతవరకు ఒప్పుకొన్న వాటిలో ఏవి తనంతట తానుగా ఇస్తానన్నాడుట. మొదట్లో ఇవ్వడానికి ఇష్టపడనివి తరువాత ఇవ్వటానికి ఎల్లా ఒప్పుకొన్నాడట? మనుషులెవరు ఓ పట్టాన తమకున్నది ఇతర్లకివ్వరు. అందుకని మనం బిగదీసుకున్నట్లు నటించాలి. ఈ పెళ్ళి నిజంగా ఆగిపోతుందేమోనన్న భయం కలిగితే అప్పుడు వాళ్ళు ఎక్కివస్తారు. నిజంగా ఎక్కలేని పరిస్థితుల్లో ఎక్కరు. అప్పుడే మనం ఓ మెట్టు దిగచ్చు. ఈ పెళ్ళి జరిగే తీరుతుందిరా పిచ్చి నాన్నా!" అంది

సుభద్ర.

నరసింహం అప్పటికే తన పరిస్థితి బొటాబొటిగా ఉందని ఇంక డబ్బు లేదని చెప్పాడు నాకు.

"ఎల్లాగో కట్నం ఇవ్వటం లేదు కదండీ! అప్పో సొప్పో చేసి ఇప్పటికి పబ్బం గడపండి. కార్యం కానివ్వండి" అని చెప్పి చూసాను.

"హాయిగా రిజిస్టర్ పెళ్ళి చేసుకోండర్రా ఏ గొడవ ఉండదు సాక్షి సంతకం నేనూ మా ఆవిడాపెడ్తాం" అని రఘుకి, సీతకి సూచించాను.

"మధ్య మనకెందుకుట చెడ్డ పేరు. ఇటు వైపు వారు అటువైపు వారు కలిసి మనకి అక్షింతలు వేస్తారు" అంది వరలక్ష్మి.

తన పెళ్ళి అక్క పెళ్ళిలాగే జరగాలని, దానికి బంధువులు, స్నేహితులు అందరు రావాలని, తన పెళ్ళిలో తను మంచి బట్టలు కట్టుకోవాలని ఖరీదైన నగలు వేసుకోవాలని కోరుకొంది సీత.

"ఆడపిల్లల జీవితంలో అది మరుపురాని రోజు. దానికోసం కొంత ఖర్చు ఆడపిల్ల తండ్రి భరించాల్సిందే" అంది వరలక్ష్మి.

"తండ్రి ఖర్చు భరించలేకపోతే సీతే ఆ ఖర్చుకు ఒప్పుకోదు అకాడికి నేను అనవసరంగా మా వాళ్ళ మనసులు కష్టపెట్టటం ఎందుకు. అందులోను వాళ్ళు నా పెళ్ళి నేను కోరుకున్న పిల్లతో జరిపిస్తున్నప్పుడు' అనుకొన్నాడు రఘు.

సీత మనసు తెలిసి నరసింహం రఘు సంబంధం వదులుకోలేక పోయాడు. అడకత్తెరలో పోక చెక్కలా నలగటానికే సిద్ధపడ్డాడు. అందుకని కాస్త కాస్తగా ఎక్కి వచ్చాడు. నరసింహం దగ్గర వీలైనంత వరకు రాబట్టుకోడమేకాని, సీతని వదలుకొనే ప్రసక్తి లేదు. కనుక సుభద్ర సుబ్బారావు కొంచెం దిగి వచ్చారు

పెళ్ళి బాగా జరిగింది. రఘు, సీత సంతోషించారు

నరసింహం పి. యఫ్ నుంచి ఎంత అప్పు చేయటానికి వీలవుతుందో అంతా తీసుకొన్నాడు ఆపైన జలగల లాంటి వడ్డీ వ్యాపారస్థుల దగ్గర ఆరువేలు అప్పు తీసుకొని పెళ్ళి జరిపించాడు. కాని సుభద్ర సుబ్బారావులు కోరుకొన్న స్థాయిలో పెళ్ళి జరగలేదు!

ఆ తరువాత అప్పుల వాళ్ళు కాలేజికి వచ్చి వడ్డీ కోసం నరసింహం పరువు తీస్తూ ఉంటే చూసి అప్పు నేను తీర్చాను. "మీ దగ్గరున్నప్పుడు తీరుద్దురుగాని" అని అంటే కాని ఆయన నా దగ్గర డబ్బు తీసుకోడానికిష్టపడలేదు. ఆయన అప్పుల్లో మునగటానికి నేను కూడా బాధ్యుడినే కనక ఆ సహాయం చేసి నా వాటా పాపం ప్రక్షాళన చేసుకొన్నాను. నరసింహం లాంటి వాళ్ళను చూస్తే నాకు జాలి.

నరసింహంకి అప్పుల వాళ్ళ వల్ల కలిగిన అవమానం కళ్ళారా చూసాక నేను నరసింహాన్ని ఖర్చుకి ఒప్పిచకుండా ఉండాల్సిందని, అప్పుడు సీత, రఘు సరైన నిర్ణయం తీసుకొనేవారని చిన్నపిల్లల ముచ్చట తీర్చటం పెద్దల ధర్మం అంటూ నాలాంటి మధ్యవర్తులు మధ్యలో దూరి ఒక పక్షం వారికి మాత్రమే అనుకూలమైన ధర్మాలు చెప్పటం తప్పని, అల్లా చేసి పిల్లలని ఎదగనీయకుండా చేసానని, వాళ్ళ సమస్యకి నా పరిష్కారం సరైనది కాదని అనిపించింది నాకు అందుకనే నరసింహం ఇంటికి సీత కొడుకు బారసాలకి, సుబ్బారావింట్లో రఘు కొడుకు అన్న ప్రాసనకి వెళ్ళలేదు ఆ రెండు సార్లు వరలక్ష్మి ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు.

మళ్ళీ ఇన్నాళ్ళకి సుభద్రా వాళ్ళింట్లో దొంగలు పడ్డ కారణంగా సుభద్ర చెవి తెగి గాయం అయిన సందర్భంగా నన్ను వరలక్ష్మి వెళ్ళి పలకరించి రమ్మని బలవంత పెడ్తోంది.

నేను లేచి కాళ్ళకి చెప్పులు తగుల్చుకొని గేటు దాటి గేటు మూయబోతూ వెనక్కి తిరిగిన నాకు, "ఎంతైనా ఓల్డ్ ఫ్లేమ్ కదా! వెళ్ళకుండా ఉండగలరా!" అన్న భావం తొణికిసలాడుతూ వరలక్ష్మి పెదవుల మీద ఓ చిర్నవ్వు కంట బడింది

సుభద్ర చెవికి ప్లాస్టర్‌తో తలుపు తీసింది. సుబ్బారావు సుభద్రలను చూడగానే, గతరాత్రి అనుభవానికి ఎంతగా నలిగిపోయారో, నీరసపడి పోయారో కదా అని జాలి కలిగింది. ఇల్లంతా అన్ని వస్తువులు చిందర వందరగా విరజిమ్మి ఉన్నాయి టెలిఫోన్ ఉరి తీయబడిన మనిషి లాగా క్రేడిల్ నుంచి వేళ్ళాడ్తోంది. పోలీసులకి కంప్లైంట్ ఇవ్వమని, సహాయానికి రమ్మంటే నేను వస్తానని సుబ్బారావుకి చెప్పాను. దోచుకొనే వాళ్ళు దోచుకుపోక మనిషిని గాయపరచడం క్రూరం! సుభద్రా వాళ్ళకి రోజు మనుష్యుల పలకరింపు చాలా అవసరం. రావటం మంచిదే అయింది. వాళ్ళ దగ్గర సెలవు తీసుకొని బయల్దేరిన నాకు నరసింహం గుర్తుకు వచ్చాడు, బహుశహ వాళ్ళ వియ్యంకుడన్న కారణంగా అయి ఉండవచ్చు. ఆయనను చూసి చాలా రోజులైందని అటు మళ్ళాను

నరసింహం నేను వెళ్ళేసరికి ట్యూషన్లు చెప్తున్నాడు "మంచు, నీరు, నీటి ఆవిరి చూడటానికి వేరుగా ఉన్న రసాయనికంగా మూడు ఒకటే ఆ భిన్నరూపాలు వేడిలో తేడాల వల్ల కలిగినవే."

నన్ను చూసి పాఠం ఆపి నరసింహం ఆప్యాయంగా ఆహ్వానించాడు. రెండేళ్ళయినా తను నాకు తీర్చని అప్పు గురించి వచ్చా ననుకొన్నట్టున్నాడు, "మీ అప్పు త్వరలో తీరుస్తాను" అని ఒక శుష్కహాసం చేసాడు. అందులో జీవం లేదు మనిషి నీరసంగా కృంగి పోయి ఉన్నాడు. అలిసి పోయి ఉన్నాడు

"తొందర లేదు" అని చెప్పి సుభద్ర ఇంట్లో దొంగతనం గురించి చెప్పాను

"వెళ్ళి పలకరిస్తాను' అన్నాడు నేను ఇంటికి బయల్దేరాను.

ఆయన దైన్య స్థితిని చూసాక ఇందాకట్నుంచి మబ్బు చాటు చందమామలాగా ద్యోతకం అయీ అవకుండా నన్ను ఇబ్బంది పెడ్తున్న భావం అర్థమైంది

దుద్దు రాబట్టటానికి సుభద్ర చెవి తెంచాడు దొంగ. కట్నం, కానుకలు రాబట్టటానికి నరసింహాన్ని కష్ట పెట్టింది సుభద్ర. ఈ ఇద్దరు పీడితులే. □